

1. בבא מציעא פד.

אמר רבי יוחנן: "אנא אשתיירי משפירי ירושלים".

האי מאן דבעי מחזי שופריה דרבי יוחנן, נייתי כסא דכספא מבי סלקי, ונמלייה פרצידיא דרומנא סומקא, ונהדר ליה כלילא דוורדא סומקא לפומיה ונותביה בין שמשא לטולא, ההוא זהרורי - מעין שופריה דרבי יוחנן.

איני?! והאמר מר: "שופריה דרב כהנא מעין שופריה דרבי אבהו, שופריה דרבי אבהו מעין שופריה דיעקב אבינו, שופריה דיעקב אבינו מעין שופריה דאדם הראשון", ואילו רבי יוחנן לא קא חשיב ליה! שאני רבי יוחנן, דהדרת פנים לא הויה ליה.

רבי יוחנן הוה אזיל ויתיב אשערי טבילה. אמר: "כי סלקן בנות ישראל מטבילת מצוה, לפגעו בי כי היכי דלהו להו בני שפירי כוותי, גמירי אורייתא כוותי." אמרו ליה רבנן: "לא מסתפי מר מעינא בישא?"

אמר להו: "אנא מזרעא דיוסף קאתינא, דלא שלטא ביה עינא בישא" . . .

יומא חד הוה קא סחי רבי יוחנן בירדנא. חזייה ריש לקיש ושוור לירדנא אבתריה.

אמר ליה: חילך לאורייתא!

אמר ליה: שופרך לנשי!

אמר ליה: אי הדרת בך, יהיבנא לך אחותי, דשפירא מינאי.

קביל עליה.

בעי למיהדר לאתווי מאניה - ולא מצי הדר.

אקרייה ואתנייה, ושויה גברא רבא.

יומא חד הוה מפלגי בי מדרשא: "הסייף והסכין והפגיון והרומח ומגל יד ומגל קציר - מאימתי מקבלין

טומאה? משעת גמר מלאכתן". ומאימתי גמר מלאכתן?

רבי יוחנן אומר: משיצרפם בכבשן. ריש לקיש אומר: משיצחצחון במים.

אמר ליה: לסטאה בלסטיותיה ידע!

אמר ליה: ומאי אהנת לי? התם רבי קרו לי, הכא רבי קרו לי.

אמר ליה: אהנאי לך דאקרבינך תחת כנפי השכינה!

חלש דעתיה דרבי יוחנן. חלש ריש לקיש.

אתאי אחתיה קא בכיא. אמרה ליה: עשה בשביל בני!

אמר לה: "עזבה יתמיך אני אחיה (ירמיהו מ"ט)."

"עשה בשביל אלמנותי!"

אמר לה: "ואלמנותיך עלי תבטחו (ירמיהו מ"ט)."

נח נפשיה דרבי שמעון בן לקיש, והוה קא מצטער רבי יוחנן בתריה טובא.

אמר רבנן: "מאן ליזיל ליתביה לדעתיה? ניזיל רבי אלעזר בן פדת, דמחדדין שמעתיה."

אזל, יתיב קמיה. כל מילתא דהוה אמר רבי יוחנן, אמר ליה: "תניא דמסייעא לך".

אמר: "את כבר לקישא? בר לקישא, כי הוה אמינא מילתא - הוה מקשי לי עשרין וארבע קושייתא,

ומפרקינא ליה עשרין וארבעה פרוקי, וממילא רווחא שמעתא. ואת אמרת "תניא דמסייע לך" - אטו לא

ידענא דשפיר קאמינא?"

הוה קא אזיל וקרע מאניה, וקא בכי ואמר: "היכא את בר לקישא, היכא את בר לקישא", והוה קא צוח עד

דשף דעתיה מיניה. בעו רבנן רחמי עליה, ונח נפשיה.

2. בבא מציעא פג: - פד.

רבי אלעזר ברבי שמעון אשכח להווא פרהגונא דקא תפיס גנבי.
אמר ליה: היכי יכלת להו - לאו כחיותא מתילי, דכתיב "בו תרמש כל חיתו יער" (איכא דאמרי: מהאי קרא
קאמר ליה, "יארב במסתר כאריה בסוכו"). דלמא שקלת צדיקי ושבתת רשיעי!
אמר ליה: ומאי אעביד? הרמנא דמלכא הוא!
אמר: תא, אגמרך היכי תעביד. עול בארבע שעי לחנותא. כי חזית איניש דקא שתי חמרא וקא נקיט כסא
בידיה וקא מנמנמ, שאול עילויה. אי צורבא מרבנן הוא וניים, אקדומי קדים לגרסיה; אי פועל הוא. קדים
קא עביד עבידתיה; ואי עבידתיה בליליא, רדודי רדיד; ואי לא, גנבא הוא, ותפסיה.
אישתמע מילתא בי מלכא. אמרו: קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרונקא. אתיוה לרבי אלעזר ברבי שמעון,
וקא תפיס גנבי ואזיל.
שלח ליה רבי יהושע בן קרחה: חומץ בן יין, עד מתי אתה מוסר עמו של אלהינו להריגה?
שלח ליה: קוצים אני מכלה מן הכרם.
שלח ליה: יבא בעל הכרם ויכלה את קוציו.
יומא חד פגע ביה ההוא כובס, קרייה חומץ בן יין. אמר: מדחציף כולי האי, שמע מינה רשיעא הוא.
אמר להו: תפסוהו!
תפסוהו. לבתר דנח דעתיה, אזל בתריה לפרוקיה, ולא מצי. קרי עליה "שמר פיו ולשונו שמר מצרות
נפשו". זקפוהו. קם תותי זקיפא וקא בכי.
אמרו ליה: רבי, אל ירע בעיניך, שהוא ובנו בעלו נערה מאורסה ביום הכפורים.
הניח ידו על בני מעיו. אמר: שישו בני מעי, שישו! ומה ספיקות שלכם כך, ודאית שלכם על אחת כמה
וכמה! מובטח אני בכם שאין רמה ותולעה שולטת בכם.
ואפילו הכי לא מייטבא דעתיה. אשקויהו סמא דשינתא, ועיילוהו לביתא דשישא, וקרעו לכריסיה. הוו מפקו
מיניה דיקולי דיקולי דתרבא ומותבי בשמשא בתמוז ואב ולא מסרחי . . .
קרי אנפשיה "אף בשרי ישכן לבטח".
ואף רבי ישמעאל ברבי יוסי מטא כי האי מעשה לידיה. פגע ביה אליהו.
אמר ליה: עד מתי אתה מוסר עמו של אלהינו להריגה?
אמר ליה: מאי אעביד? הרמנא דמלכא הוא!
אמר ליה: אבוך ערק לאסיא, את ערוק ללודקיא . . .

3. בבא מציעא פד: - פה.

ואפילו הכי לא סמך רבי אלעזר ברבי שמעון אדעתיה. קביל עליה יסורי. באורתא הוו מייכי ליה שיתין
נמטי, לצפרא נגדי מתותיה שיתין משיכלי דמא וכיבא. למחר עבדה ליה דביתהו שיתין מיני לפדא, ואכיל
להו וברי. ולא הות שבקא ליה דביתהו למיפק לבי מדרשא, כי היכי דלא לדחקוהו רבנן. באורתא אמר להו:
אחיי ורעי בואו! בצפרא אמר להו: זילו, מפני ביטול תורה.
יומא חד שמעה דביתהו. אמרה ליה: את קא מייטית להו עילויך! כלית ממון של בית אבא!
אימרדה. אזלה לבית נשא.
סליקו ואתו הנך [שיתין] ספונאי, עיילו ליה שיתין עבדי כי נקיטי שיתין ארנקי, ועבדו ליה שיתין מיני לפדא,
ואכיל להו.
יומא חד אמרה לה לברתה: זילי, בקי באבוך מאי קא עביד האידנא.
אתיא. אמר לה: זילי אמרי לאמך, שלנו גדול משלהם.
קרי אנפשיה "היתה כאניות סוחר, ממרחק תביא לחמה".

אכל ושתי וברי. נפק לבי מדרשא. אייתו לקמיה שיתין מיני דמא - טהרינהו.
הוה קא מרגני רבנן ואמרי: סלקא דעתך לית בהו חד ספק?
אמר להו: אם כמותי הוא, יהיו כולם זכרים, ואם לאו, תהא נקבה אחת ביניהם.
היו כולם זכרים, ואסיקו להו רבי אלעזר על שמיה.
תניא: אמר רבי: כמה פריה ורביה ביטלה רשעה זו מישראל.
כי הוה קא ניחא נפשיה, אמר לה לדביתהו: ידענא בדרבנן דרתיחי עלי ולא מיעסקי בי שפיר. אוגנין
בעיליתאי ולא תדחלין מינאי.
אמר רבי שמואל בר נחמני: אישתעיא לי אימיה דרבי יונתן, דאישתעיא לה דביתהו דרבי אלעזר ברבי
שמעון: לא פחות מתמני סרי, ולא טפי מעשרין ותריין שנין אוגניתיה בעיליתא. כי הוה סליקנא מעיננא ליה
במזייה, כי הוה משתמטא ביניתא מיניה הוה אתי דמא. יומא חד חזאי ריחשא דקא נפיק מאוניה. חלש
דעתאי. איתחזי לי בחלמא, אמר לה: לא מידי הוא. יומא חד שמעי בזלותא דצורבא מרבנן ולא מחאי
כדבעי לי.
כי הוה אתו בי תרי לדינא הוה קיימי אבבא. אמר מר מילתיה, ומר מילתיה. נפיק קלא מעיליתיה ואמר: איש
פלוני אתה חייב, איש פלוני אתה זכאי.
יומא חד הוה קא מינציא דביתהו בהדי שבבתא.
אמרה לה: תהא כבעלה שלא ניתן לקבורה!
אמרי רבנן: כולי האי ודאי לאו אורח ארעא!
איכא דאמרי: רבי שמעון בן יוחאי איתחזאי להו בחלמא. אמר להו: פרידה אחת יש לי ביניכם, ואי אתם
רוצים להביאה אצלי?
אזול רבנן לאעסוקי ביה. לא שבקו בני עכבריא, דכל שני דהוה ניים רבי אלעזר ברבי שמעון בעיליתיה לא
סליק חיה רעה למתייהו. יומא חד - מעלי יומא דכיפורי הוה - הוה טרידי. שדרו רבנן לבני בירי, ואסקוהו
לערסיה, ואמטיוה למערתא דאבוה. אשכחוה לעכנא דהדרא לה למערתא.
אמרו לה: עכנא עכנא פתחי פיך ויכנס בן אצל אביו; פתח להו.
שלח רבי לדבר באשתו. שלחה ליה: כלי שנשתמש בו קודש ישתמש בו חול?
תמן אמרין: באתר דמרי ביתא תלא זייניה, כולבא רעיא קולתיה תלא.
שלח לה: נהי דבתורה גדול ממני, אבל במעשים טובים מי גדול ממני?
שלחה ליה: בתורה מיהא גדול ממך - לא ידענא, במעשים - ידענא, דהא קביל עליה יסורי.
בתורה מאי היא?
דכי הוה יתבי רבן שמעון בן גמליאל ורבי יהושע בן קרחה אספסלי, יתבי קמיהו רבי אלעזר ברבי שמעון
ורבי ארעא, מקשו ומפרקו.
אמרי: מימיהן אנו שותים, והם יושבים על גבי קרקע?
עבדו להו ספסלי, אסקינהו.
אמר להן רבן שמעון בן גמליאל: פרידה אחת יש לי ביניכם, ואתם מבקשים לאבדה הימני?
אחתוהו לרבי.
אמר להן רבי יהושע בן קרחה: מי שיש לו אב יחיה, ומי שאין לו אב ימות?
אחתוהו נמי לרבי אלעזר ברבי שמעון. חלש דעתיה. אמר: קא חשביתו ליה כוותי?
עד ההוא יומא, כי הוה אמר רבי מילתא, הוה מסייע ליה רבי אלעזר ברבי שמעון. מכאן ואילך, כי הוה אמר
רבי: יש לי להשיב, אמר ליה רבי אלעזר ברבי שמעון: כך וכך יש לך להשיב, זו היא תשובתך, השתא
היקפתנו תשובות חבילות שאין בהן ממש.
חלש דעתיה דרבי. אתא, אמר ליה לאבוה.

THE SUMMER BEIT MIDRASH
www.summerbeitmidrash.org

אמר ליה: בני, אל ירע לך, שהוא ארי בן ארי, ואתה ארי בן שועל . . .

THE SUMMER BEIT MIDRASH
www.summerbeitmidrash.org

1. Bava Metzia 84a

Rabbi Yochanan said: I am a remnant of the beautiful (*shapir*) people of Jerusalem. (If one wishes to see the beauty of R. Yochanan, he should take a silver cup straight from the smithy, fill it with the seeds of a red pomegranate, surround it with red roses, and place it between the sun and the shade – that radiance is a semblance of the beauty of R. Yochanan.)

Is this so? But a master (R. Benaah) said: The beauty of R. Kehana was a semblance of that of R. Avahu, the beauty of R. Avahu was a semblance of that of Jacob our father, and the beauty of Jacob our father was a semblance of that of Adam” – Rabbi Yochanan isn’t even mentioned!

R. Yochanan isn’t in the same category because he was beardless (lit. “he lacked facial glory”).

R. Yochanan would sit at the *mikveh* gates. He said: “When daughters of Israel come from the immersion that ends their *nidah* period, let them encounter me so that they will have children who are as beautiful and as learned in Torah as I am.

The rabbis said to him: Are you not afraid of the evil eye?

He replied: I am of the descendants of Joseph, over whom the evil eye has no power . . .

One day R. Yochanan was bathing in the river. Resh Lakish saw him and jumped into the river in pursuit.

R. Yochanan said to him: “Your strength should be for Torah!”

Resh Lakish replied: “Your beauty should be for women”!

R. Yochanan said: “If you return, I will let you marry my sister, who is more beautiful than I am.

Resh Lakish accepted this condition.

Resh Lakish tried to return across the river to retrieve his clothing, but was unable to return.

R. Yochanan taught him the Written and Oral Torah, and made him a great man.

One day they were arguing in the House of Study: “The sword, the dagger, the hunting spear, the military spear, the hand-scythe and the harvesting scythe – at one point can they acquire ritual impurity? When their manufacture is complete.” When is their manufacture complete?

R. Yochanan said: When they emerge from the furnace. Resh Lakish said: When they are plunged in water.

R. Yochanan said to Resh Lakish: A brigand knows his weapons!

Resh Lakish replied: What benefit have you brought me?! There they called me Master, and here they call me Master. (Rashi: Master of Thieves. Rabbeinu Tam: From other places in the Talmud we can see that Resh Lakish was a capable scholar and called Master before turning to brigandry, and that R. Yochanan restored his knowledge.)

R. Yochanan replied: I benefited you by bringing you under the wings of the Divine Presence!

R. Yochanan was depressed. Resh Lakish was physically weakened.

R. Yochanan’s sister came to him crying. She said: “Do it (apologize) for the sake of my son!”

He quoted Jeremiah: “Abandon your orphans – I (G-d) will sustain them”.

“Do it for the sake of my widowhood!”

“And your widows may rely on Me”.

R. Shimon ben Lakish died, and R. Yochanan was deeply distressed by his absence.

Said the Rabbis: Who will go set R. Yochanan’s mind at ease? Let R. Elazar ben Pdat go, because his learning is extremely acute.

R. Elazar ben Pdat went and sat before R. Yochanan. Every time R. Yochanan said something, he said: “There is a *beraita* that supports you”.

R. Yochanan said to him: “You will replace Lakish? The son of Lakish, when I said something – he would come up with twenty four challenges, and I would have twenty four resolutions, and so learning expanded. But you tell me “There is a *beraita* that supports you” – what, do you think I don’t realize that I spoke well (*shapir*)?”

R. Yochanan would go and tear his clothing, crying and saying: “Where are you, Son of Lakish, where are you, Son of Lakish”, and he screamed until he lost his mind.

The Rabbis asked for mercy for him, and he died.

THE SUMMER BEIT MIDRASH
www.summerbeitmidrash.org

2. Bava Metzia 83b-84a

Rabbi Elazar ben Shimon found an official arresting thieves. He said to him: How do you overcome them; are they not compared to wild beasts, and it is written “the night in which all the beasts of the forest freely trample”? (Some say the question was based on the verse “he lies in secret ambush like a lion under cover”) Maybe you are grabbing the righteous and ignoring the wicked?

The official replied: What can I do? I am following the king’s orders.

Rabbi Elazar told him: Come, I’ll show you how to do it. At 10 am go to the store. If you see someone drinking wine but nodding off with the cup in his hand, inquire about him. If he’s a young rabbinic scholar, it’s because he got up early to learn. If he’s a manual laborer, it’s because he got up early to work, or because he worked at night hammering metal. If none of these, he’s a thief –arrest him.

The government heard this story and said: Let the one who dictated the letter deliver it. So they impressed Rabbi Elazar into service, and he arrested thieves.

R. Yehoshuah ben Karchah sent a message to him: Vinegar son of wine, how long will you surrender our G-d’s people to death?

He sent back: I am eliminating brambles from the vineyard.

He sent back: Let the owner of the vineyard come and eliminate the brambles.

One day a washerman met him and called him “vinegar son of wine”.

He said: That man is so impudent, it’s clear that he’s evil.

He ordered the man arrested.

When he calmed down, he tried to have him freed but was unable. He applied to the washerman the verse “One who guards his mouth and tongue guards himself from evil”.

The washerman was hanged.

Rabbi Elazar went and cried at the feet of the hanged man.

They told him: Rebbe, don’t feel bad that this happened. Both he and his son fornicated with a betrothed woman on Yom Kippur.

He placed his hand on his guts and said: Rejoice, my entrails, rejoice! If your doubtful cases are such, how much more so must the cases of which you are certain! I am secure that no worms will ever rule over you!

Nonetheless, his mind was not at rest. So they gave him an anesthetic potion to drink, brought him to a marble house, and tore open his belly. They removed baskets and baskets of fat and put them out in the sun during Tammuz and Av, but they did not rot. He applied to himself the verse “even his flesh dwells in security”.

(The Talmud interjects: But fat never rots?!

Fat doesn’t rot, but the blood vessels in fat rot – here, even the blood vessels did not rot.)

(Rabbi Yishmael ben Yosei acted like Rabbi Elazar ben Shimon.

Elijah met him and said: How long will you surrender our G-d’s people to death?

What can I do? I am following the king’s orders.

Elijah replied: Your father fled to Asya, you can flee to Ludkaya) . . .

3. Bava Metzia 84b-85a

With all this, Rabbi Elazar ben Shimon was unwilling to rely on his own conclusion, so he accepted great physical suffering through boils. Each evening he attached sixty plasters to himself, and in the morning they removed sixty buckets of blood and scabs from underneath him. His wife would prepare sixty types of figcakes for him, and eating them would restore him. She would not allow him to go to the beit midrash for fear that the rabbis would pressure him.

In the evening he would tell the boils: My brothers and friends, come!

In the morning he would tell them: Go, lest you prevent me from learning Torah.

One day his wife overheard this. She said to him: You bring them on yourself! You have burned through my father’s money deliberately!

She rebelled and went to her family. Meanwhile, sixty sailors came, bringing with them sixty servants carrying sixty purses, and they made him sixty types of figcakes, and he ate them.

One day his wife said to his daughter: Go see how your father is doing today.

When she came, he said to her: Go tell your mother “Ours is greater than theirs”.

He applied to himself the verse “She (Torah) is like a fleet of merchant boats; she brings her bread from afar.”

THE SUMMER BEIT MIDRASH
www.summerbeitmidrash.org

He ate and drank and, restored, set out for the beit midrash. They brought before him sixty different (possible) bloodstains, and he ruled permissively in each case.

The Rabbis were perturbed and said: Do you really think that none of these cases is even doubtful?

He said: If I'm right, they'll all conceive male children, but if I'm wrong, let one conceive a girl. They all turned out male, and were called Elazar after him.

A beraita: Rebbe said: How much reproduction did this evil prevent in Israel.

On his deathbed he said to his wife: I know that the rabbis are angry with me and will not bury me properly. Store my body in the attic and don't worry about decomposition."

Said R. Shmuel bar Nachmeini: I heard from R. Yonatan's mother, who had it from Rabbi Elazar ben Shimon's wife, that he was in the attic for at least eighteen but not more than twenty two years. She would climb up to check his hair each day. When a hair fell out, he bled. One day, however, she saw a maggot come out of his ear. She became depressed. He appeared to her in a dream and said: It's nothing – once I heard a young rabbinic scholar being denigrated and did not protest adequately.

When two people had a lawsuit they would stand at the gate, and a voice would come from the attic saying: Mr. Such-and-such, you are liable, Mr. Such-and-such, you are innocent. One day his wife was fighting with her neighbor, who said to her: Be like your husband who has never been buried.

The Rabbis said: Having it go that far is certainly inappropriate.

Another version: R. Shimon Bar Yochai (his father) appeared to them in a dream and said to them: I have one dove amongst you and you are unwilling to bring him to me.

The Rabbis went to bury him, but the people of Achbarya did not allow them entrance to the attic, as all the years he had lain there he had protected their home from wild animals.

One erev Yom Kippur, when the townspeople were busy, the rabbis sent the people of Beri, who put him on a pallet and brought him to his ancestral tomb. They found a snake surrounding the cavern. They said to it: "Snake, snake, open your mouth and the son will enter to take his place next to his father".

The snake cleared the way.

Rebbe sent an agent to ask R. Elazar's widow to marry him.

She sent back: Should a utensil that has been used for sacred purposes be used for secular purposes?

(This parallels the proverbial "Where the lord of the manor hangs his weapons, shall the shepherd hang his staff?")

He sent to her: Granted that he was greater in Torah than me, why do you presume his deeds were better than mine?

She sent back: Whether he was greater than you in Torah I don't know, but I know that his deeds were superior in that he voluntarily accepted physical suffering.

What is the superiority in Torah that Rebbe conceded?

When Rabban Shimon ben Gamliel (Rebbe's father) and Rabbi Yehoshuah ben Karchah taught from benches, Rebbe and Rabbi Elazar ben Shimon would sit on the floor before them challenging and resolving. They said: We are drinking their waters, and they sit on the floor? They made benches for them, and they sat on them.

Said Rabban Shimon Gamliel to them: I have one dove among you, and you wish to deprive me of it?

So they made Rebbe sit on the ground again.

Said to them Rabbi Yehoshuah ben Karchah: The one with a father should live, and the one without should die?

So they made Rabbi Elazar ben Shimon sit on the ground.

He became depressed, saying: They think him my equal.

Until that day, whenever Rebbe said anything, Rabbi Elazar ben Shimon would support him.

From that day on, when Rebbe said: "I have a response", Rabbi Elazar ben Shimon would say: "That's your response? That's your answer? You are surrounding us with bundles of answers that have no substance!"

Rebbe grew depressed. He went and told his father what was happening.

His father said to him: Don't take it badly – it's because he is a lion son of a lion, and you are a lion son of a fox . . .